

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach INSTYTUT FIZYKI

Pracownia Podstaw Elektrotechniki i Elektroniki

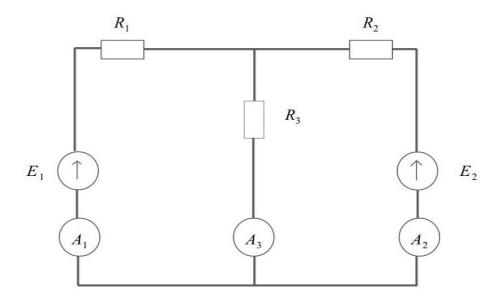
2

Zasada wzajemności i superpozycji

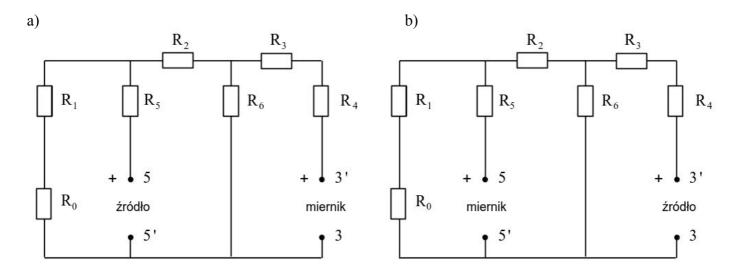
1. Wiadomości teoretyczne.

Zasada superpozycji, proporcjonalności i wzajemności.

2. Schematy badanych obwodów.

Rys. 1 Schemat badanego obwodu - zasada superpozycji

Rys. 2 Schemat badanego obwodu – zasada wzajemności

3. Przebieg pomiarów.

I) Zasada superpozycji

a) Zmierzyć prądy płynące w obwodzie – jak na Rys. 1 - pod wpływem każdego wymuszenia z osobna (eliminując pozostałe wg odpowiednich reguł) oraz obliczyć ich sumę Σ . Zmierzyć prądy pochodzące od dwu wymuszeń działających jednocześnie. Wartości E_1 i E_2 ustawiać z zakresu 1V- 4V.

b) wyniki zapisać w tabeli

	I_1 [mA]	I_2 [mA]	I_3 [mA]
E_1			
E_2			
Σ			
$E_{1,}E_{2}$			

II) Zasada wzajemności

a) W obwodzie – jak na Rys. 2 - w miejsce zacisków "źródło", jako wymuszenie, załączyć źródło napięciowe (1V-4V), a w miejsce zacisków "miernik" włączyć amperomierz.

b) wyniki zapisać w tabeli

schemat	wymuszenie	odpowiedź	
		I_3	I_5
a	E_5		-
b	E_3	-	

4. Zestawienie wyników pomiarów

I) Zasada superpozycji – dokonać obliczeń analitycznych wartości prądów przy przyjętych wymuszeniach, odczytując wcześniej wartości rezystancji elementów.

II) Zasada wzajemności – na podstawie tabeli 3IIb wyznaczyć wartości następujących wielkości:

$$E_{5}I_{5}, E_{3}I_{3}$$

5. Wnioski

Na podstawie zestawienia wyników pomiarów określić, z jaką dokładnością obydwie zasady są spełnione.

6. Literatura

- 1. Gierczak E., Ciosk K., Włodarczyk M. Laboratorium elektrotechniki dla wydziałów nieelektrycznych
- 2. Pilawski M., Winek T. Pracownia Elektryczna